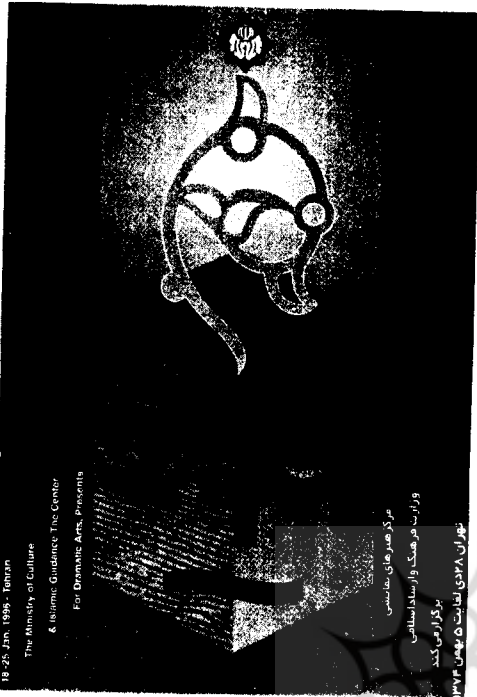

تبلور استعدادها

گزارش «چهاردهمین جشنواره سراسری تئاتر فجر» ۲۸ دی تا ۵ بهمن ۱۳۷۴

نداشتیم و همه آثار در یک قالب آن‌هم تحت عنوان جشنواره سراسری تئاتر فجر گنجانده شده بودند.

ما تلاش کردیم بضاعت تئاتر را در ارتباط با گروه‌هایی که در جشنواره شرکت کرده‌اند ارزیابی کنیم، نه بضاعت تمام تئاتر کشور را. چراکه شاید گروه‌هایی به هر دلیل فرصت شرکت در این جشنواره را نداشتند.

دکتر عزیزی معتقد است:

ما در جشنواره‌ها شاهد تبلور استعدادها هستیم، البته اشکال اساسی جشنواره‌ها این است که این استعدادها در مراحل بعدی حمایت و هدایت نمی‌شوند. این یک ضعف اساسی در سیاست‌گذاری جشنواره‌هاست. جشنواره باید بستر مناسبی برای تلاقی فرهنگ‌ها در ارتباط با تماشاگر، گروه‌های نمایشی و در نهایت تعریف هنر نمایش در یک جامعه باشد. به هر حال

چهاردهمین جشنواره سراسری تئاتر فجر از ۲۸ دی تا ۵ بهمن‌ماه امسال در شش سالن نمایش تهران (سالن‌های اصلی و چهارسو تئاتر شهر، تالار وحدت، سالن رودکی، فرهنگسرای نیاوران و مجموعه فرهنگی آزادی) برگزار شد.

در این جشنواره ۱۹ نمایش در بخش مسابقه، پنج نمایش در بخش برگزیده جشنواره‌های منطقه‌ای کشور و هفت نمایش در بخش میهمان حضور داشتند.

جشنواره چهاردهم و تفاوت‌ها

دکتر محمود عزیزی دبیر چهاردهمین جشنواره سراسری تئاتر فجر در مورد تفاوت‌های این جشنواره با دوره‌های پیشین آن می‌گوید: امسال در این جشنواره بخش‌هایی تحت عنوان «جنبی»، «جشنواره جشنواره‌ها» و...

من فکر می‌کنم برگزاری این جشنواره‌ها بر تئاتر ما بی‌تأثیر نبوده است. من به تناسب شغلم در جشنواره‌های مختلف تئاتر حضور داشته‌ام. چهار سال پیش بازیگری را در یکی از شهرهای استان تهران بر صحنه تئاتر دیدم. در آن زمان توان او را در حد دانش اکابری تئاتر یافتیم، همین فرد را در جشنواره بعد در حد یک دیپلمه آموزش دیده تئاتر دیدم و آخرین بار که او را بر صحنه دیدم اگر می‌توانستم بالاترین مدرک بازیگری را به او می‌دادم. وی ضمن بیان این مطلب که ما صاحب یک تاریخ طولانی درام‌نویسی در ایران نیستیم می‌گوید: امسال با انبوه درخواست‌کنندگانی روبه‌رو بودیم که متن‌هایی را با ارزش‌های کیفی متفاوت ارسال کرده بودند. این واقعیت را هرگز نباید فراموش کنیم که هنوز که هنوز است ما حرفه‌ای به‌نام نویسنده تئاتر در این کشور نداریم. البته نویسندگان معتبری در این زمینه حضور معنادار خود را ثابت کرده‌اند. از مجموعه متن‌های ارسالی برخی دارای ارزش‌های موضوعی بسیار ارزنده‌ای بودند و برخی فقط درصدی از توان ساختار تکنیکی را با خود داشتند.

گفت‌وگو با کارگردانان شرکت‌کننده در جشنواره

حسین عاطفی فارغ‌التحصیل رشته تئاتر از دانشگاه هنر که با نمایش «پیش‌بازی» در چهاردهمین جشنواره تئاتر فجر حضور یافته است، می‌گوید:

تصوری که همیشه از جشنواره در ذهن دارم یک مقطع فرهنگی و هنری است و دوست دارم در این مقطع حضور داشته باشم. اما جشنواره به خودی خود نمی‌تواند در ارتقای کیفی تئاتر ما تأثیر مثبت داشته باشد مگر این‌که در تمام زمینه‌های مربوط به تئاتر، برنامه‌ریزی درست و اصولی داشته باشیم.

دکتر قنبرالدین صادقی که نمایش «مویه جم» را در این جشنواره بر صحنه برده است، می‌گوید: جشنواره فجر از ابتدا جشنواره‌ای «شهرستانی»

«غیرحرفه‌ای» و «رسمی» بوده که به‌منظور تشویق گروه‌های پراکنده چهارگوشه ایران راه‌اندازی شده است. البته حضور گروه‌های هنری و حرفه‌ای در سه-چهار سال اخیر در این جشنواره بیش‌تر به چشم می‌خورد.

جهانگیر صمیمی‌فرد یکی از بازیگران باسابقه سینما و تئاتر که با نمایش «ایراندخت» در جشنواره حضور یافته است، می‌گوید: در هر کشوری به مناسبت ایامی که برای آن ملت تاریخ‌ساز بوده است ارگان‌های مختلف مملکتی در آن ایام فعالیت‌هایی را انجام می‌دهند. جشنواره نیز به‌عنوان یادآوری تاریخی یک ملت بسیار خوب است و شرکت ما در آن دلیل بر علاقه به این ایام تاریخی است.

مسجد زارع‌کسار یکی از هنرمندان شهرستانی شرکت‌کننده در چهاردهمین جشنواره تئاتر فجر که نمایش «خالو خلیل» را نویسندگی و کارگردانی کرده است، می‌گوید:

از ویژگی‌های جشنواره محک‌زدن گروه‌های تئاتری به‌ویژه گروه‌های شهرستانی است، هم‌چنین برای همه گروه‌ها این امکان به‌وجود می‌آید که کار خود را در معرض تماشاگران تهرانی قرار دهند و با استادان هنر نمایش دیدار کنند.

محمد نجفی که از مشهد و با نمایش «صورت بنفش» به جشنواره تئاتر فجر آمده است، می‌گوید:

جشنواره تئاتر در واقع گردهم‌آیی بزرگ گروه‌های نمایشی سراسر کشور است و همایش مناسبی برای تبادل افکار است. اهمیت هر جشنواره در امکان دستیابی به استادان و کارشناسان و بهره‌گیری از تجربه‌های آنان است اما عدم برنامه‌ریزی مناسب برای تحقق این هدف یکی از نقطه‌ضعف‌های جشنواره تئاتر فجر است. کارها دیربازبینی می‌شوند و تنها ۵ روز قبل از جشنواره نتیجه‌بازبینی اعلام می‌شود این موضوع بر تمامی اجزای نمایش از جمله بازیگری و کارگردانی تأثیر نامطلوبی دارد.

نگاهی به چند نمایش

کارگردانی از دانشکده هنرهای زیبا)

از: تهران

داستان زن و مردی روستایی به نام عبدالله و ماه بگم است که روستاییان آن‌ها را به دلیل شوم بودن از خود می‌رانند. مرد به دریا می‌رود، که پس از سی سال دوری از یکدیگر، حال زمانه، عبدالله را مجدداً به خانه همسرش آورده که زن، با نام جدید «ماما حنیفه» معروف شده است. وی طیب و حکیم محلی است و قادر است بیماران و گمشدگان و عزیزکردگان را مدد برساند. عبدالله که در دوران جوانی از ماه بگم جدا شده است و پس از سی سال در تلاطم حوادث زندگی درمانده گردیده است، حالا در خانه ماما حنیفه به دنبال گمشده خود می‌گردد...

نمایش «ایراندخت»

کارگردان: جهانگیر صمیمی فرد (از بازیگران حرفه‌ای تئاتر و سینما با ۶۵ سال سن)

از: تهران

ایراندخت قصه مظلومیت زن است. زن ایرانی که در بوته تاریخ آبدیده می‌شود و امروز به عنوان یک تاریخ‌ساز مطرح می‌شود. دیار نیشابور شهری با فرهنگ و دانش با مردمانی خوب و حاکمی عادل که غرق نعمت و شکرگذاران. در این آرامش، سایه دشمنی به نام مغول بر شهر سایه می‌افکند و این سایه تا به آن جا می‌رود که شهر غرق در تاریکی می‌شود و زندگی رنگ خود را از دست می‌دهد. اما دختری از این دیار از جا برمی‌خیزد جانی تازه در کالبد مردم شهر می‌دمد و مجدداً تاریخ را زنده می‌کند و حماسه‌ای بزرگ می‌آفریند.

نمایش «فردا»

نویسنده: شبنم طلوعی

کارگردان: شبنم طلوعی و کوروش تهامی

نمایش «پیش‌بازی»

کارگردان: بین عاطفی (فارغ‌التحصیل رشته تئاتر از دانشگاه هنر)

از: تهران

نمایش حکایت زندگی یک زن هنرمند تئاتر است که نقش‌های گوناگونی را در زندگی هنری خود ایفا کرد که در هر یک از این نقش‌ها با مسئله‌ای روبه‌رو بوده است و در واقع یک درگیری درونی با خود دارد؛ بین زندگی واقعی و هنری آن‌گونه که هست.

نمایش «سرود بال سروش»

نویسنده: سعید شاپوری

کارگردان: شکرخدا گودرزی (دانشجوی کارشناسی ارشد رشته بازیگری و کارگردانی دانشگاه تربیت مدرس، برای اولین بار در جشنواره تئاتر فجر شرکت کرده است)

از: تهران

... مردم در شرایط مادی خوب به سر می‌برند چندان که خداوند را به طاق نسیان سپرده‌اند. در این بحبوحه و بحران کیخسرو چله‌نشینی انتخاب کرده و زمان نمایش سی و سومین روز چله‌نشینی وی است که کیخسرو سروش را به خواب می‌بیند و درمی‌یابد که همه مردم جهنمی‌اند. کیخسرو به خاطر رستگاری مردمش می‌کوشد تا کاری کارستان کند تا مردم رستگار شوند. او می‌خواهد با اهریمن معامله‌ای کند...

مضمون و جانمایه نمایش «رستگاری» است. این نمایش از شاهنامه و متون باستانی اوستایی برگرفته شده است.

نمایش «زیبای آبوار»

نویسنده: محمدرضا بیگناه

کارگردان: علی علیزاده مقدم (فارغ‌التحصیل رشته

از: تهران

داستان نمایش عشق امیر به زینو است که به وصال هم نمی‌رسند.

موضوع نمایش بحشی است در باب جبر و اختیار، امیر و زینو اختیازاً جبری را می‌پذیرند که ناجی روح و روانشان است، آنان عشق مطلق و ابدی خداوندگار را به عشق مجازی حیات ترجیح می‌دهند، زینو با یاد و ذکر همسرش که در جبهه شهید شده و امیر با یاد و ذکر زینو به حقیقت و آرامش می‌رسند.

نمایش «خالو خلیل»

نویسنده و کارگردان: مجید زارع‌کار (۳۵ سال است که در عرصه هنر نمایش در زمینه‌های نویسندگی، کارگردانی و بازیگری فعالیت دارد)

از: تهران

نمایش قصه غصه دل آتشیدگان خطه جنوب است حماسه مبارزه یک نفر با سفاکان و جدال برای رسیدن به وصال. او سرآخر جانش را در این راه می‌بازد و در صحنه شهدای خونگرم سرزمین تفتان قرار می‌گیرد.

نمایش «مویه جم»

نویسنده، طراح و کارگردان: دکتر قطب‌الله یزدی، صادقی
از: تهران

نمایش برداشت جدید از شاهنامه است و به دنبال تجربیاتی که کارگردان از شاهنامه در نمایش‌های «هفت‌خوان» و «بهرام چوبینه» داشته است، به تجربه جدیدی دست می‌یابد. اساساً نمایش یک نمایش عاشقانه است، داستان شوریدگی جم به «جمیگ» است. نمایش با مویه جم از مرگ همسرش شروع و با مرگ او پایان می‌پذیرد.

بخش میانی کوچک و جابه‌جایی قومی و شروع سلطنت جم و بعد استقرار وی است. در زمان استقرار

جم نگرش قبل از حاکمیتش را عوض می‌کند و تبدیل به شاه می‌شود. او ایزد می‌شود و مثل فرعون عمل می‌کند و بعد از سقوط، آوارگی اش شرح می‌شود ولی به خاطر مرتکب شدن چهار گناه فزونخواهی، خونریزی، دروغ و فرمانروایی مطلق باعث می‌شود که فرّه ایزدی از وی دور شود و جم سقوط کند.

نمایش یک تک‌گویی بلند (مونولوگ) است.

نمایش «به گیل نشستگان»

کارگردان: علی فرهنگ

از: قم

اساس نمایش بر تواضع و فروتنی قرار دارد. موضوع درگیری سه نفر در یک امامزاده است که در این درگیری یکی از این افراد دچار تحول درونی می‌شود.

نمایش «گمشدگان دریا»

کارگردان: رحمت امینی (دانشجوی سال آخر رشته نمایش در دانشگاه هنر)

از: تهران - بخش میهمان

نمایش به موقعیت کلی انسان در جهان حاضر و هدف والای او در جست‌وجوی راه نجات و رستگاری می‌پردازد.

«گمشدگان دریا» داستان خواهر و برادری است که جامعه محل زندگی شان آن‌ها را طرد کرده و آن‌دو به دنبال سرپناهی می‌گردند.

نمایش «صورت بنفش»

نویسنده و کارگردان: محمد نجفی

از: مشهد

داستان نمایش در مورد نوجوانی است که نصف صورتش به‌طور مادرزادی بنفش است و به اصطلاح عامیانه «ماه‌گرفتگی» دارد. فضای نمایش تلفیقی از

کابوس‌های پسر است که سرانجام بر اثر فشارهای روحی-روانی تصمیم به خودکشی می‌گیرد.

نمایش «کمند»

نویسنده: مسعود سمعی

کارگردان: فرشید صمدی پور (از سال ۱۳۵۰ با همکاری در گروه تئاتر کوچه فعالیت خود را آغاز کرده است و با این نمایش سومین بار است که در جشنواره تئاتر فجر شرکت کرده است)

برگزیده جشنواره منطقه پنج

خلاصه داستان: مردی به نام یاور که کوه‌نشین است به چادر خان می‌زند و زن عقدی خود را که بنا به دلایلی ازدواج صورت نگرفته می‌رُیاید...

نمایش «آینه‌ها در باد»

نویسنده: احمدرضا رافعی بروجنی

کارگردان: احمدرضا رافعی بروجنی

گروه «تئاتر شهر» شهرستان بروجن

برگزیده جشنواره منطقه چهار

خلاصه داستان: نمایش، داستان پهلوانی است که باید میان عشق به دختری که به علت بدهکار بودن پدرش، نزد ارباب ده کُلفتی می‌کند و پرده نمایش خود باید یکی را انتخاب کند.

پرده نمایش او همراه اسباب و وسایل کارش از پدرش به ارث رسیده و سمبل افتخار و هویت خانوادگی و شغلی پهلوان است. از سویی مهر دختری که از آزار و ستم ارباب جانش به لب آمده در قلب او جای گرفته است.

پهلوان با همه قدرت و توان خود، که تماشاگران را انگشت به دهان می‌آورد، در مقابل یک انتخاب - به ظاهر ساده - به زانو درآمده است.

یک فرنگی که به میهمانی ارباب ده آمده، پرده

نمایش پهلوان را در قهوه‌خانه روستا دیده و خریدار آن شده است...

پهلوان سرانجام از تهدیدها نهراسیده و از مهر دختر نیز گذشت و همراه پرده از چشم اهالی ناپدید شد، شاید در جایی خریداران هنر و عشق خود را پیدا کند.

نمایش «بندی میان شدن تا رفتن»

نویسنده: عبدالحکیم بهرامی

کارگردان: عبدالحکیم بهرامی

گروه تئاتر ذکر وابسته به انجمن نمایش گنبد

برگزیده جشنواره منطقه یک

خلاصه نمایش: نمایش روایت عشق است. و قصه زندگی قوم ترکمن را روایت می‌کند. شمعی توسط راوی نمایش، روشن می‌شود، کتاب تولد بازمی‌گردد تا قصه زندگی انسان ترکمن با همه تلخی‌ها و شیرینی‌هایش از تولد تا مرگ هرآنچه که هست، مستندگونه به نمایش کشیده شود. نمایش با تولد دوقلوهایی به نام عبدالله و حلیمه آغاز می‌شود. آن‌گاه نویسنده می‌کوشد تا به چگونگی میان شدن تا رفتن این دو از ابتدای زندگی تا لحظه مرگ بپردازد و چهره مظلوم زنان و مردان قوم ترکمن را در تهاجمات خرافه و سنت‌های غلط که در بستر زندگی شان جاری است آشکار سازد.

نمایش «سه یده وان»

نویسنده: محمد کریمی

کارگردان: مناف ایران‌پناه

گروه شانو (وابسته به اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی مهاباد)

برگزیده جشنواره منطقه دو

خلاصه نمایش: نمایش برگرفته از یک بیت زیبای کردی است. به همین عنوان اجرای آن با ویژگی‌های فرهنگ فولکلور خاص منطقه توأم می‌باشد.

عبدالعزیز سردار ایل داسنی گرفتار یک جنگ

تحمیلی است و ایل خود را در خطر نابودی می‌بیند. دوستش زوراب‌خان به یاری او می‌شتابد و او را از این تنگنا می‌رهاند. برای تداوم دوستی و اتحاد خود و عزیزخان دخترش را به رسم معمول آن زمان به یکی از پسران عزیزخان پیشکش می‌کند. عزیزخان از هر نظر خود را مدیون دوستی زوراب‌خان می‌داند. تقدیر ناخواسته بر عزیزخان می‌تازد و اولین پسر او را می‌گیرد. جسد پسر در اختفا دفن می‌شود. عزیزخان پسر دوم را مأمور می‌کند تا برای تداوم دوستی و اتحاد با زوراب‌خان تن به ازدواج با دختر او بدهد. پسر دوم سرپیچی می‌کند و در حادثه‌ای کشته می‌شود. نوبت به پسر سوم می‌رسد. پسر سوم در انتخاب راه پیشنهاد می‌دهد و احساسات شخصی مردد است. پدر در اثر فشار روحی به کوه داسنی پناه می‌برد تا با خود خلوت کند. پسر سوم برای برگرداندن پدر و قبول پیشنهاد او به کوه داسنی می‌رود و در حادثه‌ای به دست پدر کشته می‌شود و تقدیر ناخواسته محکی است برای عزیزخان و همه کسانی که مصالح اجتماع را بر مصالح فردی ترجیح می‌دهند و در این راه خود و خانواده خود را فدا می‌کنند تا دیگران در آسایش باشند.

نمایش «کور اوغلی»

نویسنده: جمشید داورپناه

کارگردان: جمشید داورپناه

گروه تئاتر میلاد شهرستان بجنورد

برگزیده جشنواره منطقه سه

خلاصه داستان: افسانه‌ای است مربوط به قرن‌های دهم و یازدهم هجری که تا به این تاریخ ۱۷ گونه روایت شده است. جوانی است روشن‌نام که بعد از کورشدن پدرش به دست حسن پاشای ترک به کور اوغلی یعنی پسر مرد کور معروف می‌گردد و همراه دوستان آزاده‌اش بر علیه ظالمان زمان قیام می‌کند. آن‌ها در کنار هم چنلی بلی که یک جامعه آرمانی است را برقرار می‌کنند

اما کوراو غلو فریب کچل حمزه را می خورد و...

دومین جشنواره تئاتر خیابانی

هم‌زمان با برگزاری چهاردهمین جشنواره سراسری تئاتر فجر، دومین مرحله تئاتر خیابانی نیز در پارک خیام، زیر برج آزادی، ضلع شرقی و شمالی تئاتر شهر، میدان راه آهن، ترمینال جنوب، پاک نازی آباد و پارک پُل امامزاده معصوم برگزار شد.

گفتنی این‌که علی‌رغم سرمای شدید هوا و بارش سنگین برف گروه‌های جوان تئاتر خیابانی نمایش‌های خود را طبق برنامه اجرا کردند.

محمود فرهنگ دبیر جشنواره تئاتر خیابانی در مورد ویژگی‌های تئاتر خیابانی می‌گوید: نمایش خیابانی دامنه وسیعی از موضوع‌های مورد علاقه مردم را دربر می‌گیرد. در تمامی دنیا تئاتر خیابانی از موضوع‌های روز و مسایلهای اجتماعی بهره می‌گیرد تا با جسارت دیدگاه‌های تازه‌ای را ارائه کند. در یک نمایش خیابانی که در یک پارک یا خیابان یا میدان پُررفت و آمد اجرا می‌شود ویژگی‌هایی وجود دارد که منحصر به خود نمایش خیابانی است. نبودن امکاناتی چون دکور، نور و لباس محدودیت‌های زیادی برای گروه ایجاد می‌کند و شرایط به گونه‌ای است که برخلاف تئاتر صحنه‌ای همه چیز می‌تواند علیه نمایش وارد عمل شود. در این نوع نمایش توانایی‌های بازیگران و بیان خوب اهمیت بیش‌تری دارد.

تئاتر خیابانی از کم‌ترین امکانات برای رساندن بیش‌ترین پیام بهره می‌برد. این ویژگی‌ها در تعزیه، تئاتر سنتی و سیاه‌بازی نیز دیده می‌شود.

وی هم‌چنین می‌گوید: برگزاری تئاتر خیابانی با توجه به سردی هوا در ایام جشنواره سراسری چندان مناسب نیست و می‌تواند به‌صورت جشنواره مستقلی برگزار شود. اما امیدواریم سال آینده تئاتر خیابانی را در مکان‌های بیش‌تر و با امکانات وسیع‌تری اجرا کنیم.

گفت‌وگو با کارگردانان تئاتر خیابانی

حسن خلیلی‌فر که با نمایش «حسن سیاه» در جشنواره تئاتر خیابانی حضور یافته است، می‌گوید:

امروز تئاتر کارکردن خیلی مشکل است. به همین دلیل من به تئاتر خیابانی گرایش پیدا کردم. من همیشه در جست‌وجوی ارتباط بیش‌تر با تماشاگران بوده‌ام و دلم می‌خواست کاستی‌ها و مسایلی زندگی مردم را به‌صورت رودررو با آن‌ها مطرح کنم. خوشبختانه تئاتر خیابانی این امکان را در اختیار من قرار داده است. وی هم‌چنین می‌گوید:

تئاتر خیابانی با کم‌ترین امکانات در خیابان اجرا می‌شود اما نباید تصور کرد این نمایش به این دلیل که نه دکور دارد، نه اکسسوار و نه موسیقی پس‌نمایشی «گدا» است، نباید سر و ته تئاتر خیابانی را به هم آورد، باید به آن بها داد و کمک مالی کرد.

مقصود قدیری کارگردان نمایش خیابانی «پیک نوروزی» نیز می‌گوید:

در تئاتر خیابانی فاصله‌ای بین تماشاگر و نمایش وجود ندارد به همین دلیل می‌تواند ارتباط بیش‌تری با مردم برقرار کند.

سوسن رحیمی کارگردان تئاتر خیابانی «هفت خوان» نیز می‌گوید: تئاتر خیابانی یعنی اعتراض. اعتراض نه به‌معنای هرج و مرج طلبی. بلکه شاید به‌معنای انتقاد و اصلاح طلبی. تئاتر خیابانی همیشه معترض بوده و مشکلات و مسایلی مردم را که مخاطبان اصلی این نمایش هستند بیش‌تر از تئاتر صحنه‌ای مطرح می‌کرده است.

برزو ارجمند کارگردان و بازیگر نمایش خیابانی «شرم خنجر» که از مشهد به جشنواره آمده است، می‌گوید: مهم‌ترین ویژگی نمایش خیابانی این است که تماشاگر را در یک‌متری خود دارد. تماشاگری که ایستاده است و صندلی برای نشستن ندارد و تئاتر خیابانی باید آن‌قدر جذاب باشد که تماشاگر را تا آخر نگاه دارد.

نگاهی بر چند نمایش خیابانی

بازیگوش و درس‌نخوان را با بچه‌ای درس‌خوان به داوری بچه‌های تماشاچی می‌گذارد تا خود بچه‌های تماشاچی بین تنبلی و بازیگوشی و درس‌خواندن و موفق‌شدن، یکی را انتخاب کنند. این است که نمایش تماشاگراش را با خود همراه می‌کند.

تئاتر خیابانی «پیک نوروزی»

کارگردان: مقصود و منوچهر قدیری (دانشجویان تئاتر در مؤسسه آموزشی عالی سوره در رشته بازیگری - کارگردانی)

قصه نمایش روی «کوسه‌گردی» است. «کوسه‌گردی» یکی از آیین‌های باستانی کشور ماست.

نمایش خیابانی «ماشین بابام دود می‌کنه»

نویسنده و کارگردان: محسن زارعیان (در زمینه تئاتر کودکان به‌عنوان بازیگر، کارگردان و نویسنده فعالیت دارد).

نمایش کودکان «ماشین بابام دود می‌کنه» به ماجرای دو شخصیت آلوده و پاکیزه (در ارتباط با آلودگی هوا) می‌پردازد. در این ماجرا پدر و پسری را می‌بینیم که در ارتباط با آلودگی و پاکیزگی هستند. پدر آلوده و پسر پاکیزه است و در نهایت مغلوب‌شدن آلوده و تصمیم همگی برای تعمیر و بهتر کارکردن ماشین را داریم.

نمایش خیابانی «حسن سیاه»

نویسنده و کارگردان: حسن خلیلی‌فر (با سابقه ۶۰ ساله در کار تئاتر)

دو بازیگر تصمیم به اجرای نمایش حسن سیاه را دارند. وسط نمایش یکی از بازیگران می‌بُرد و جا می‌خورد و از گرسنگی قادر به ادامه کار نیست. بعد معلوم می‌شود که مشکل کار و استخدام داشته و دو نفری شروع به اجرای مضاحبه مشکل‌ساز می‌کنند. بالاخره بازیگر جدی‌تر بازیگر بریده‌شده را قانع می‌کند

تئاتر خیابانی «هفت خوان»

کارگردان: سوسن رحیمی (فارغ‌التحصیل رشته تئاتر از فرهنگسرای نیاوران) برای اولین بار در جشنواره تئاتر فجر شرکت کرده است.

نمایش «هفت خوان» یک نقالی است که توسط مرشد و بچه مرشد انجام می‌گیرد و به بهانه این نقالی به زمان حال گریز زده می‌شود. بچه مرشد که نماینده نسل امروز است، جوان‌های امروز را به‌عنوان رستم‌هایی که در شرایط دشوار زندگی امروز با دست‌خالی به مصاف مشکلات زندگی می‌روند مطرح می‌کند.

نمایش «نقل نو»

نویسنده: محسن ایمانخانی
کارگردان: عباس عبدی

داستان مرشدی است که در میان مردم در حال نقل حکایتی از پهلوان و دیو است که بچه مرشد نقل او را قطع می‌کند و از مرشد می‌خواهد که نقل امروز آن‌ها را بگوید. مرشد قبول می‌کند و آن‌ها نقل خود را که در باره مسایل اجتماعی، موضوع تهاجم فرهنگی است نقل می‌کنند.

تئاتر خیابانی «حسنک بازیگوش»

نویسنده:

کارگردان: افشین سخانی (دانشجوی سال سوم مؤسسه آموزشی سوره در رشته تئاتر)

جشنواره فجر امسال متعلق به آدم‌های بزرگسال است اما نمایش «حسنک بازیگوش» با عروسک‌های بزرگ به بچه‌ها هم حق داده تا مثل همه افراد جامعه از جشنواره استفاده کنند.

نمایش در مورد درس‌خواندن و بازیگوشی و عوالب این‌هاست. نمایش مقایسه‌ای را میان بچه

برای ادامه...

و کارگردان تئاتر و تلویزیون و سعید کشن فلاح رئیس دانشکده تئاتر و سینما بود.

هیأت داوران جشنواره هم چون سال‌های گذشته با حضور در سالن‌های تئاتر نمایش‌های بخش مسابقه را قضاوت کردند.

نتایج چهاردهمین جشنواره سراسری تئاتر فجر
هیأت داوران چهاردهمین جشنواره سراسری تئاتر فجر برگزیدگان بخش‌های مختلف جشنواره را به این شرح اعلام کرد:

هیأت داوران با سپاس فراوان از اجرای نمایش‌های «صورت به صورت»، «مویه جم»، «ایراندخت» و «پیش‌بازی» که موجب رونق جشنواره چهاردهم شد به آقایان سیاوش طهمورث، دکتر قطب‌الدین صادقی، جهانگیر صمیمی‌فرد و حسین عاطفی لوح تقدیر جشنواره را اهدا کرد.

نمایش خیابانی «یک تجربه»

کارگردان: امیر آتسانی

داستان معرکه‌گیری پهلوانی است که پسرش با او و کارش مخالف است و بساط او را به هم می‌ریزد و به او می‌گوید به جای معرکه‌گیری بازیگر تئاتر شود! پهلوان هم می‌رود اما می‌بیند که نه مدرکی دارد و نه پول و نه پارتی! پس شیمان می‌شود و دوباره سرانجام معرکه‌گیری و سنت‌های خودش می‌رود.

درسی نبود آنچه در سینه بود

در سینه بود هرآنچه درسی نبود

هیأت داوران جشنواره سراسری تئاتر فجر

هیأت داوران جشنواره امسال متشکل از آقایان اکبر زنجانی‌پور مدرس و بازیگر تئاتر و سینما، ایرج راد بازیگر

بخش موسیقی و طراحی صحنه

هیأت داوران جایزه موسیقی نمایش را به آقای رامین آزادبر سازنده موسیقی سرود بال سروش و جایزه طراحی صحنه را به آقای داریوش مختاری طراح صحنه نمایش سرود بال سروش اهدا کرد.

بخش متن نمایشی

هیأت داوران جوایز این بخش را به ترتیب اول تا سوم به چیستا یثربی برای نمایش «سرخ سوزان» شبنم طلوعی برای نمایشنامه «فردا» و حسین باستانی برای نمایشنامه «به گل نشستگان» اهدا کرد.

بخش کارگردانی

هیأت داوران لوح تقدیر و جایزه را برای رتبه دوم کارگردانی به چیستا یثربی کارگردان نمایش «سرخ سوزان» اهدا کرد.

هیأت داوران لوح تقدیر و جایزه این بخش را برای رتبه سوم کارگردانی به علی فرحناک کارگردان نمایش «به گل نشستگان» اهدا کرد و هیچ‌یک از نمایش‌های شرکت‌کننده در جشنواره را واجد دریافت عنوان اول کارگردانی تشخیص نداد.

بخش بازیگری

هیأت داوران جوایز رتبه‌های اول، دوم و سوم این بخش را به ترتیب به خانم‌ها شبنم طلوعی، فرزانه گودرزی و مهروش جعفرقلی‌زاده اهدا کرد.

بخش بازیگری مرد

هیأت داوران جوایز رتبه‌های اول، دوم و سوم این بخش را به ترتیب به آقایان حسین پارسایی، کوروش تهامی و امین زندگانی اهدا کرد.

در پایان هیأت داوران لوح تقدیر و جوایز نقدی خود را به حسین نوری نویسنده شهود اهدا کرد.

هم‌چنین لوح تقدیر و جایزه نقدی را به بازیگر خردسال مینا میرزاجانی اختصاص داد.

هیأت داوران هیچ‌یک از آثار شرکت‌کننده را واجد عنوان برترین اثر به‌مفهوم مطلق تشخیص نداد و تدیس طلایی جشنواره در دبیرخانه دایمی در انتظار آثار برتر باقی خواهد ماند.

نتایج تئاتر خیابانی بیانیه هیأت داوران

به گمان ما، تئاتر بعد از چند سال سرگشتگی در زمینه‌های متن و اجرا، آهسته‌آهسته راه خود را می‌یابد و جرقه‌هایی به چشم می‌خورد که در دل اهل تئاتر روشنائی و امید می‌افکند و شاید برگزاری جشنواره‌های استانی و منطقه‌ای و در نهایت جشنواره تئاتر فجر در تهران نتیجه‌بخش و اثرگذار می‌شود.

ما همواره بر این اعتقاد هستیم که برای رسیدن و دستیابی به تئاتری مطلوب، باید در تمام طول سال چراغ تئاترها روشن باشد و دو رکن اساسی تئاتر، تماشاگر و دست‌اندرکاران نمایش ارتباطی مستمر داشته باشند و تنها به جشنواره نمی‌توان اکتفا کرد. چرا که جشنواره، جهت تبادل مسایل فرهنگی و هنری گروه‌های سراسر کشور و تبادل یافته‌های جدید آن‌ها است، هم‌چنین جهت کشف استعدادها می‌تواند باشد، اگر قرار بر این است که این‌گونه، چراغ تئاترها روشن باشد و کارهای خوب تئاتری در سراسر ایران به اجرا درآید، اشکالی نیست. اما آنچه پسندیده نمی‌نماید کار تئاتر صرفاً برای شرکت در جشنواره و حضور در بخش مسابقه است، اجرای تئاتر باید در اصل برای مردم باشد و بعد برای حضور در جشنواره. اشاره بر این داشتیم که جرقه‌ها و حرکتهایی مثبت دیده می‌شود که سرآغاز فرارگرفتن در مسیر واقعی تئاتر به‌خصوص تئاتر با هویت ملی است. حال وظیفه سیاست‌گزاران و مسئولین تئاتر کشور است که با ایجاد زمینه‌های مناسب

نمایش در مورد آزمون عشق و امتحان الهی است و مسئله گناه، وسوسه و توبه را مطرح می‌کند و این موضوع را مورد تأکید قرار می‌دهد که ما هر لحظه در معرض وسوسه و گناه هستیم و هیچ‌گاه برای بازگشت دیر نیست.

وی معتقد است: نمایشنامه‌نویسی در دهه اخیر رشد مطلوبی نداشته است. نمایشنامه‌نویس باید کار خود را در ارتباط با مردم محک بزند. اگر یک نمایشنامه هرگز روی صحنه نرود و امکان چاپ نیز پیدا نکند، توان و استعداد نمایشنامه‌نویس هرگز مشخص نخواهد شد و انگیزه کافی برای او پدید نخواهد آمد.

شبنم طلوعی نویسنده، کارگردان و بازیگر نمایش «فردا» که جایزه اول بازیگری زن و جایزه دوم نمایشنامه‌نویسی را به خود اختصاص داده است، می‌گوید: متأسفانه هیچ حرکت جمعی در نمایشنامه‌نویسی ایران صورت نمی‌گیرد. نمایشنامه‌نویسی هم‌چنان راکد است و آنچه اتفاق می‌افتد ابداعات شخصی است و نوآوری فقط در حیطه فرد اتفاق می‌افتد و بقیه هرچه هست تکرار است و تکرار.

وی می‌گوید: ما تازه کارها یک دنیا مشکلات داریم اما یک دنیا عشق و شیدایی نیز به تئاتر داریم که ما را سرپا نگاه می‌دارد تا کار کنیم و کار کنیم.

در جهت برآوردن نیازهای این استعدادها و گروه‌های نمایشی برای شکوفاشدن در تمام ابعاد به خصوص آموزش آگاهانه بکشوند، چراکه این مقطع پس حساس است و حمایت صحیح و به‌دور از هرگونه اشتباه را می‌طلبد، تشویق بیهوده و در اختیار قراردادن امکانات ظاهری به‌دور از مطالعه دقیق، همان‌قدر زیان‌بار است که بی‌اعتنایی، در این‌جا باید اذعان کرد که امید تئاتر مملکت در حال حاضر جوان‌ها هستند، به‌خصوص جوانان مستعد، علاقه‌مند و با فرهنگ شهرستان‌ها و دانشجویان رشته تئاتر. از آن‌ها می‌خواهیم، با تلاشی بی‌گیر و با در نظر گرفتن دقیق عرصه‌های فرهنگ و هنر این مرز و بوم در زمینه تئاتر کوشا باشند. یک اثر خوب هنری به‌واسطه استعداد و نبوغ و تلاش فراوان و فرهنگ و دانش به‌وجود می‌آید. استعداد بدون کوشش به جایی نمی‌رسد و نبوغ بدون دانش کارساز نیست. اما در مورد دیگر سوی تئاتر یعنی همین تماشاگر، تماشاگر نجیبی که با صبر و تحمل و با متانت نمایش ضعیف را تحمل می‌کند و در انتها با تمام وجودش به تشویق می‌پردازد مستحق تماشای تئاتر خوب است و این مسئولیتی بس سنگین را بر گردن تئاتری‌ها می‌گذارد. با امید رسیدن به تئاتری مطلوب و با هویت ملی.

گفت‌وگو با برگزیدگان جشنواره سراسری تئاتر فجر

چیستا یثربی نویسنده و کارگردان نمایش «سرخ سوزان» که جایزه نخست نمایشنامه‌نویسی و جایزه دوم کارگردانی را در چهاردهمین جشنواره سراسری تئاتر فجر به خود اختصاص داده است، در مورد نمایش خود می‌گوید: سرخ سوزان برگرفته از داستان «برصیصای عابد» از قصص قرآن است که در فضای رئالیستی شکل می‌گیرد. صحنه ما در دو بخش شکل می‌گیرد:

بخش اعظم آن فضای خانه «حمید» را تشکیل می‌دهد که یک فضای رئالیستی است و بخش دیگر دنیای ذهنی ابلیس است که فضای غیرواقعی دارد.